

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13673,Twarze-wadowickiej-bezpieki.html>
20.04.2024, 07:33

Twarze wadowickiej bezpieki

Uroczyste otwarcie wystawy „Twarze wadowickiej bezpieki”, przygotowanej przez Krakowski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej oraz Wadowickie Centrum Kultury, odbyło się 17 września 2009 r. o godzinie 12.00. na pl. Jana Pawła II w Wadowicach. Otwarcia ekspozycji dokonali Wojciech Frazik – naczelnik Oddziału Biura Edukacji Publicznej IPN w Krakowie oraz Zdzisław Szczur – przewodniczący Rady Miasta w Wadowicach. Obecni byli także autorzy wystawy – Joanna Dutka oraz Maciej Zakrzewski z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Krakowie, a także kombatancki Franciszek Oremus i Marian Pióro.

Wystawa „Twarze wadowickiej bezpieki” ukazuje strukturę oraz obsadę stanowisk kierowniczych UB i SB w Wadowicach w latach 1945–1990. Znajdują się na niej informacje o karierach ponad 100 funkcjonariuszy wadowickiej bezpieki. 30 plasz wystawowych opatrzonych jest fotografiami ok. 50 funkcjonariuszy. Jest to:

- kadra kierownicza Urzędu Bezpieczeństwa w Wadowicach w latach 1945–1956 (19 kierowników i szefów UB w Wadowicach oraz ich zastępców – odpowiedzialni za efekty działań komunistycznej policji politycznej, a więc za zakres i skalę stosowanych represji. Cieszyli się pełnym zaufaniem partii i realizowali jej wytyczne w terenie)
- kadra kierownicza i funkcjonariusze

Służby Bezpieczeństwa w latach 1957–1990. Zmiany w komunistycznej policji politycznej związane z „odwilżą” w terenie wprowadzono z dniem 1 I 1957 r. Bezpieką formalnie włączoną w ramy Milicji Obywatelskiej, kierował odąd zastępca komendanta powiatowego MO ds. Bezpieczeństwa (SB).

Plansze zatytuowane „Tarcza i miecz”, zawierają najciekawsze podania o przyjęcie do służby, świadectwa ukończenia przez funkcjonariuszy specjalnych kursów operacyjnych oraz kilka opinii służbowych najbardziej wybijających się funkcjonariuszy.

Od 1944 do 1990 roku funkcjonariusze komunistycznej policji politycznej byli „zbrojnym ramieniem partii” – tarczą broniącą komunistów przed społeczeństwem i karzącym mieczem, za pomocą którego eliminowano szczególnie aktywnych działaczy niepodległościowych oraz przeciwdziałano aktywności liderów opozycji. Bezpieka była instytucją powołaną pod osłoną sowieckich bagnetów, następnie gwałtownie rozbudowywaną, której wyznaczono jeden zasadniczy cel – ochronę władzy partii komunistycznej. W latach 1944–1990 przeszła istotne zmiany strukturalne, które jednak nie miały wpływu na jej główne zadanie.

Przyszli funkcjonariusze SB w Wadowicach z reguły już w podaniach w Komendzie Miejskiej MO, a potem RUSW, precyzowali, że chcą pracować w pionie Służby Bezpieczeństwa, a nie milicyjnym. Wielu z nich pochodziło z rodzin związanych już z aparatem represji PRL. Funkcjonariusze SB byli szkoleni w czasie resortowych kursów specjalistycznych, organizowanych przez

MSW. Szczególnie gorliwi i posiadający predyspozycje (np. językowe) byli wysyłani do Ośrodka Kształcenia Kadr Wywiadowczych Departamentu I MSW, gdzie przygotowywano ich do szpiegowania na rzecz PRL, ZSRS i całego bloku wschodniego. Przez cały czas istnienia aparat bezpieczeństwa występował przeciwko podstawowym dążeniom społeczeństwa. Nawet po zmianach politycznych i ustrojowych 1989 r. funkcjonariusze SB nadal ślubowali służyć PRL i bronić socjalizmu.

[Wystawa online](#)